

Osztályozó vizsgák anyagai évfolyam szerinti bontásban – Történelem 4 évfolyamos
képzés

9. évfolyam

1. félév

1) A Közel-Kelet civilizációi

- Egyiptom és Mezopotámia jellegzetes épületei
- Az egyiptomi, mezopotámiai és föníciai írások
- Vallás és tudomány
- A pénz megjelenése

2) A zsidó nép története, a zsidó vallás és kultúra jellemzői

3) Az athéni demokrácia kialakulása és működése

- Arisztokrácia és demokrácia
- Kleiszthenész és Periklész
- Az athéni államszervezet és működése
- A demokrácia értékelése

4) A görög civilizáció jellemzői

- Jellegzetes görög épületek
- A görög nyelv és írás elterjedése
- vallás és különféle kultuszai (pl. jóslás, olimpiai játékok)
- A filozófia
- A görög embereszmény
- A hellenizmus társadalma
- A hellenizmus tudományos eredményei és filozófiája

5) A római civilizáció

- Jellegzetes római épületek
- A római jog alapelvei
- A birodalom kiterjedése és a provinciák (Pannónia)
- A latin nyelv és írás elterjedése

6) A római köztársaság

- A vérségi, a vagyoni és a területi elv
- A római köztársaság államszervezete és működése
- Caesar dictaturája
- Augustus principátusának kialakulása és működése

7) A kereszténység

- Jézus tanításai
- Az Ószövetség és az Újszövetség
- A páli fordulat

- A Szentháromság-tan
- Az istentisztelet és az ünnepek
- Keresztényüldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban

2. félév

8) A feudalizmus kialakulása és működése

- Az uradalom
- A jobbágyság kötelességei és jogai
- Az önellátástól az árutermelésig
- a hűbérviség

9) Az egyházi rend

- Egyházszakadás
- Az egyházi hierarchia és a 11. századi reform
- A szerzetesség
- Az eretnokség
- Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek
- Román és gótikus építészet

10) A polgárok és kívülállók

- A városi kiváltságok
- A városi önkormányzat
- A céhek
- A távolsági kereskedelem
- A reneszánsz építészet
- A feudális társadalmon kívüli vallási, etnikai csoportok: zsidók, cigányok

11) Az iszlám

- Mohamed tanításai
- A Korán
- A mecset, a muszlim istentisztelet
- Vallás és állam az iszlámban
- Az iszlám elterjedése: szunniták és síiták

12) Magyar őstörténet és honfoglalás

- Az eredet kérdése: nyelvrokonosság, tárgyi kultúra, a genetika eredményei
- A magyar törzsszövetség Etelközben
- A honfoglalás okai és menete

13) Az államalapítás

- Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége
- A földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet
- Az egyházszerkezet
- A szentté avatások

14) A Magyar Királyság megerősödése

- Szent László

- Könyves Kálmán
- III. Béla

15) Társadalmi változások a 13. században

- Aranybulla okai, tartalma, hatása
- Nemesi vármegye kialakulása és működése
- A familiaritás jellemzői

16) A tatárjárás

- A mongol veszély
- A muhi csata és a tatárdúlás
- Az ország újjáépítése

10. évfolyam

1. félév

1) A nagy földrajzi felfedezések

- A portugál és spanyol felfedezők
- A korai gyarmatosítás és az amerikai őslakosság sorsa
- A világkereskedelem kialakulása
- Az abszolutizmus

2) A korai kapitalizmus

- Az árforradalom
- A manufaktúrák
- Bankok és tőzsdék
- Az európai munkamegosztás
- A jobbágys rendszert bomlása a nyugat-európai és továbbélése a közép-európai régióban

3) A reformáció és a katolikus megújulás

- A reformáció előzményei
- Luther és Kálvin fellépése
- A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése
- A katolikus megújulás és barokk művészet jellemzői

4) Az Anjouk

- A királyi hatalom megszilárdítása
- A visegrádi találkozó
- Az 1351-es törvények és az Aranybulla
- I. (Nagy) Lajos hadjárata

4) A törökellenes küzdelmek

- Török hódítás a Balkánon
- Luxemburgi Zsigmond, a Hunyadiak és a Jagellók török politikája és háborúi

5) Hunyadi Mátyás

- A központosított királyi hatalom

- Jövedelmek és kiadások
- Nyugati háborúk
- A reneszánsz uralkodó

6) Az ország három részre szakadása

- A mohácsi csata és a kettős királyválasztás
- Az ország három részre szakadása
- A várháborúk és az új végvárrendszer

7) A két magyar állam

- A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban: rendi és abszolutista berendezkedés
- Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága
- Reformáció, ellenreformáció, anyanyelvi kultúra
- Vallási türelem

7) A török kiűzése és a török kor mérlege

- Magyarország az európai munkamegosztásban
- Háborús békeévek: másfél évszázad hódoltság és az ország pusztulása
- A török kiűzése

8) A Rákóczi-szabadságharc

- A szabadságharc okai és céljai
- A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai
- A szatmári béke kompromisszuma és a Pragmatica Sanctio

2. félév

9) A felvilágosodás

- A felvilágosodás új világképe
- A felvilágosodás államelméletei
- A szabad verseny elmélete

10) A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

- A parlamentáris rendszer: parlament és kormány
- Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök
- A történeti és a kartális alkotmány

11) A francia forradalom jelentősége és hatása

- A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata
- A jakobinus diktatúra
- Napóleon birodalma: a polgári berendezkedés exportja
- A francia forradalom mint pozitív és negatív minta

12) Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus

- Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság
- Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam
- Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása

13) Magyarország újranépesülése

- A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés

- A soknyelvű és sokvallású ország
- Gazdaság és életmód

14) A felvilágosult abszolútizmus reformjai

- A felvilágosult abszolútizmus céljai
- Mária Terézia: együttműködés és reform
- II. József reformpolitikája és kudarca

15) A reformkor fő kérdései

- A nyelvkérdés és a nemzetté válás
- A jobbágycsőrdés: örökváltás, kárpótlás
- A polgári alkotmányosság kérdése
- A birodalomhoz való viszony

16) A politikai élet színterei és vitái

- A rendi országgyűlés és a meyerendszer
- A reformkori Pest-Buda
- A nyilvánosság megrementése, politika és kultúra
- Széchenyi és Kossuth programja és vitája

17) A forradalom céljai és eredményei

- Az európai forradalmi hullám és március 15.
- Az áprilisi törvények
- A Batthyány-kormány és felbomlása

18) A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői

- Harc a dinasztiaival és a vele szövötköző nemzetiségekkel
- A tavaszi hadjárat
- A függetlenség kísérlete
- A szabadságharc leverése és a megtorlás

11. évfolyam

1. félév

1) A polgári nemzetállam megrementése (Németország, Amerikai Egyesült Államok, Japán)

- A nemzeti egység megrementése (politika, gazdaság, kultúra)
- Alkotmányosság és választójog
- Jogegyenlőség és emancipációs törekvések
- A polgári állam kiépítése

2) Az iparosodás hullámai Nyugaton és Magyarországon

- A textilipar és a közlekedés forradalma
- A gyár és a futószalag
- Nehézipar és új iparágak (vegyipar, elektronika)
- Szabad verseny és monopóliumok

3) A szocializmus és a munkásmozgalom Európában és Magyarországon

- Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok
- A Kommunista kiáltvány
- Szakszervezetek és munkáspártok
- Szociáldemokrácia és kommunizmus

4) Az imperializmus

- A gyarmatosítás okai és céljai
- Az imperializmus
- Brit, francia és orosz terjeszkedés
- Gyarmati konfliktusok

5) A kiegyezés és a dualizmus rendszere

- A kiegyezés és a közös ügyek rendszere
- A magyar államszervezet
- A pártrendszer, a választójog és a véderőviták

6) A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete

- A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény
- Asszimiláció és anyanyelvhasználat
- Autonómiatörekvések és irredenta mozgalmak
- Zsidó emancipáció, polgárosodás és a középosztály kérdése
- Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon

7) Az ipari forradalom Magyarországon

- A gazdasági kiegyezés
- A vasútépítés
- Állami gazdaságpolitika
- Mezőgazdaság és ipar

8) Társadalom és életmód a dualizmus korában

- Demográfiai robbanás, kivándorlás és urbanizáció
- A földkérdés és a vidék
- A nagyvárosi életforma, Budapest
- Oktatás és kultúra
- Életmód és szórakozás

9) Az első világháború

- A Balkán mint konfliktusforrás
- A világháború kitörése
- A hadviselő felek és a frontok
- Oroszország és a központi hatalmak összeomlása

10) Az első világháború jellemzői és hatása

- Az állóháború és az anyagcsata
- A hadigazdaság és a háborús propaganda
- Erőszak kultusz, az egyenlőség eszméje és szélsőséges nacionalizmus
- A női választójog kérdése

11) Magyarország a világháborúban

- Magyar frontok: Galícia, Doberdó, Szerbia és Románia
- Magyar hősök a világháborúban
- A hátország
- A hadifogság

2. félév

12) Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása

- A történelmi monarchiák bukása (Oroszország, Németország, Oszmán Birodalom)
- Forradalom és kommunista hatalomátvétel Oroszországban
- Nemzetállami törekvések Közép-Európában
- Az olasz fasizmus

13) Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése

- A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása
- A forradalmi átalakulás kísérlete és kudarca
- A fegyveres ellenállás kérdése

14) A tanácsköztársaság és az ellenforradalom

- A kommunista hatalomátvétel
- A proletárdiktatúra
- Az északi hadjárat és a tanácsköztársaság veresége
- Az ellenforradalom

15) A versailles-i békerendszer és a trianoni békediktátum

- Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata
- Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások
- A trianoni békediktátum okai, tartalma és közvetlen következményei
- A szétszabdalt közép-európai régió

16) A kommunista Szovjetunió

- A totális állam kiépítése
- A tervgazdaság és a kollektivizálás
- A terror eszközei és áldozatai

17) A Nyugat és a világválság

- A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása
- A munkanélküliség
- Állami beavatkozás a gazdaságba

18) A nemzetiszocialista Németország

- A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom
- A totális állam kiépítése
- A terror eszközei
- Terjeszkedés a háború előtt

19) A Horthy-korszak

- A korlátozott parlamentarizmus rendszere
- A politika irányai a korszakban
- A revíziós külpolitika és első eredményei

20) Gazdaság és életmód Magyarországon

- Szerkezetváltás az 1920-as években
- A válság és hatása
- Modernizálódó gazdaság és életmód (szórakozás, média)
- Oktatás és kultúra

12. évfolyam

1. félév

1) A tengelyhatalmak sikerei

- Közép-Európa felosztása: német és szovjet megszállás
- Nyugat-Európa lerohanása
- A Szovjetunió és az Egyesült Államok megtámadása

2) A szövetségesek győzelme

- A keleti és a nyugati front
- A csendes-óceáni hadszíntér

3) Magyarország a második világháborúban: mozgástér és kényszerpálya

- A területi revízió lépései
- A fegyveres semlegesség
- A Szovjetunió elleni háború
- A Don-kanyar
- A német megszállás és következményei

4) A holokauszt

- Az „Endlösung” programja
- Koncentrációs táborok és megsemmisítő táborok
- A magyarországi zsidótörvények
- Deportálások, kísérlet az európai és magyar zsidóság és cigányság megsemmisítésére
- Felelősség és embermentés

5) A második világháború jellemzői

- Villámháború és Európa kirablása
- Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror
- Az ellenállás formái
- A háború utáni számonkérések és a nürnbergi per

6) Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra

- A kiugrási kísérlet és a nyilasuralom
- A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma

- Megszabadulás és szovjet megszállás
- Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak
- A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás)

7) A kétpólusú világ kialakulása

- Az ENSZ megalapítása
- A párizsi béke
- Kitelepítések és lakosságcserek a háború után
- A szovjet-amerikai szembenállás és a két érdekszféra kialakulása

8) A gyarmatok felszabadulása

- India függetlenné válása
- Kommunista fordulat Kínában
- A gyarmatbirodalmak bomlása
- Izrael megalapítása

9) Demokratikus kísérlet Magyarországon

- Az újjáépítés
- A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság
- A korlátozott többpártrendszer

10) A szovjetizálás Magyarországon

- Az egypárti diktatúra kiépítése
- Államosítás és kollektivizálás
- Koncepciós perek, egyházüldözés
- A keleti blokk

11) A hidegháború

- A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda
- Hidegháborús konfliktusok (Korea, Suez, Kuba, Vietnam)
- Az enyhülés

12) Gazdasági változások a 20. század második felében

- A nyugati gazdasági csoda
- Az olajválság és hatásai
- A digitális és a zöld (agrár) forradalom
- A jóléti állam

13) Társadalom és életmód: emancipáció, szekularizáció, individualizáció

- Családmodellek és demográfia
- A női egyenjogúság
- Egyén és közösség viszonya
- Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra

2. félév

14) A Rákosi-rendszer

- Az erőltetett iparosítás
- A pártállam

- A terror
 - A diktatúra hatása a mindennapi életre
- 15) Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A forradalom okai és céljai
 - A nemzetközi összefüggések
 - A fegyveres ellenállás és a sortűzek
 - A szabadságharc leverése
 - A megtorlás
- 16) A Kádár-rendszer
- A pártállam és szervezetei
 - Az erőszakos tétesítés
 - A „kádári alku” és az elnyomás formái
 - A társadalom ellenőrzése és az ellenállás
- 17) Gazdaság, társadalom, életmód
- A szocialista modernizáció
 - A gazdasági reformkísérlet
 - A hiánygazdaság és a második gazdaság
 - Népesedési folyamatok
 - Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság
 - Modernizálódó életmód
- 18) A szocializmus válsága
- A kis hidegháború
 - Válságjelenségek a szocialista országokban
 - Az ellenzék megszerveződése Közép-Európában és Magyarországon
 - A kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában
- 19) A rendszerváltozás Magyarországon
- Az állampárt válsága
 - A tárgyalásos rendszerváltozás és az első szabad választások
 - Az Antall-kormány rendszerváltó intézkedései
 - Nyugati integráció (NATO, EU) és közép-európai együttműködés
- 20) A kétpólusú világ megszűnése
- Németország újraegyesítése
 - A Szovjetunió felbomlása
 - Kína felemelkedése
 - Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háborúk
- 21) Az Európai Unió
- Az európai integráció története
 - Az Európai Unió szervezete és működése
 - Az együttműködés eredményei és nehézségei
 - Viták az Unió jövőjéről
- 22) Globális folyamatok és konfliktusok
- A kultúra globalizációja
 - Népeségrobbanás és migráció

- Konfliktusok a Közel-Keleten
- Iszlamizmus és terrorizmus
- A posztsovjét térség konfliktusai (Ukrajna, Kaukázus)

23) A mai magyar politikai rendszer

- A hatalmi ágak és intézményeik
- A választási rendszer
- Az önkormányzati rendszer

24) A piacgazdaság kiépülése

- A privatizáció
- A külkereskedelem átalakulása
- Gazdasági szerkezetváltás